

Indhold

Ole Hammerslev

Konstruktionen af et internationalt felt af retlig assistance: USA, EU og to forskellige produktionsmetoder 4

Anders Høg Hansen

Kommunikation, krop og modernitet i Charlie Chaplins *Modern Times* 16

Pierre Bourdieu & Franz Schultheis

Verdens elendighed – en dobbelt udfordring (interview) 24

Niilo Kauppi & Mikael Rask Madsen

European Integration: Scientific Object or Political Agenda? 28

Anmeldelser 32

Nyhedsbrevet 36

Praktiske Grunde

Tidsskrift for kultur- og samfundsvidenskab

Nr 1 ▷ Forår 2007 ▷ ISSN-1902-2271

Praktiske Grunde udgives af foreningen *Hexis* • *Forum for samfundsvidenskabelig forskning* og udkommer elektronisk fire gange årligt. Praktiske Grunde er et tværfagligt forum for analyse af sociale og kulturelle praksisformer, herunder deres sociale genese, strukturelle betingelser, virkemåder og relation til magt- og dominansforhold. Praktiske Grunde ser det som sin særlige opgave at fremme en kritisk og konstruktiv dialog mellem de mange forskere og studerende, der på vidt forskellige måder og i vidt forskellige faglige og institutionelle sammenhænge arbejder med inspirationen fra den franske sociolog Pierre Bourdieu. Praktiske Grunde redigeres af et tværfagligt redaktionspanel og bringer forskningsartikler, oversættelser af centrale fremmedsprogede tekster, debatindlæg, anmeldelser og bogomtaler, samt meddelelser om konferencer, seminarer, studiegrupper o.l. Manuskripter sendes i elektronisk form til: praktiskegrunde@hexis.dk. Se nærmere anvisninger på: www.hexis.dk.

Redaktionspanel ▶ Carsten Sestoft, Anders Høg Hansen, Kim Esmark, Ole Hammerslev, Jens A. Hansen, Kristian Larsen ▶ Deadline for indlæg til nr. 2: 15. juni 2007.

Redaktionens forord

Dette er på én gang nummer 1 af tidsskriftet *Praktiske Grunde* og nummer 32 af foreningen Hexis' nyhedsbrev. Hvorfor opgradere et fordringsløst nyhedsbrev til et egentligt tidsskrift med redaktionspanel og ISSN-nummer? Det er der to grunde til.

Den første er intern og hurtigt overstået. Efterhånden som nyhedsbrevet modtog længere og mere forskningsbaserede bidrag var der behov for en klarere skel mellem de egentlige artikler og de øvrige småting i form af nyheder, bogomtaler og kommentarer. Med *Praktiske Grunde* indsætter vi derfor også en grafisk skillelinie mellem småtingene, der for så vidt er en fortsættelse af nyhedsbrevet, og de egentlige artikler og anmeldelser – i lighed med den opdeling, man finder i tidsskrifter som *Ugeskrift for Retsvæsen* eller *Ugeskrift for Læger*.

Den anden er både videnskabelig og forskningspolitisk. Vi mener, at der er behov for et tværfagligt tidsskrift, hvor vidt forskellige emner fra samfundsvidenskab og humaniora kan belyse hinanden. Det var også begrundelsen for dannelsen af foreningen Hexis i 2000. Betingelsen for en sådan dialog er, at de forskellige bidrag bygger på nogle af de samme videnskabelige grundantagelser. Det tværfaglige forum, som *Praktiske Grunde* skal udgøre, er derfor metodisk defineret frem for defineret af en disciplin (historie, sociologi, jura osv.) eller af en genstand. At tale om forskellige ting på (nogenlunde) samme måde giver efter vores opfattelse en mere frugtbar tværfaglighed end at tale om samme ting på forskellige måder. Middelalder- eller kulturhistorikere, klasserumsobservatører eller retssociologer kan lære meget af hinanden, hvis deres forsknings fælles grundantagelser udgør de mellemlid, som sikrer en virkelig forståelse på tværs af forskelligheden i deres genstande – f.eks. når man i nutidens danske skoleklasse kan genfinde en variant af et fransk middelalderritual eller i strukturen i EU's juridiske reguleringssystem kan genkende ligheder med og forskelle til hierarkiet af hospitalspersonale.

Det forekommer os at være den form for tværfaglighed, der bedst beforder erkendelse; og videnskab handler efter vores opfattelse frem for alt om erkendelse, dvs. om forsøget på at finde ud af, hvordan tingene hænger sammen. Det forhindrer ikke nødvendigvis videnskab i at være nyttig på den ene eller anden må-

de, for magten eller afmagten, for staten eller erhvervs- livet eller samfundet. Men den kan kun være nyttig videnskab ved frem for alt at være videnskab, dvs. erkendelse.

De videnskabelige eller metodiske grundantagelser var ved grundlæggelsen af foreningen Hexis dem, man fandt i Pierre Bourdieus sociologi. Navnet eller personen er ikke det afgørende; det handler ikke om person- kult eller sekterisk virksomhed. Det afgørende er en række videnskabsteoretiske antagelser:

- ▷ videnskabelig viden har en teoretisk og en empirisk dimension
- ▷ den videnskabelige genstand er konstrueret gennem et brud med førstehåndsindtrykket
- ▷ at tænke i relationer giver bedre virkelighedsmodel- ler end substans-tænkning
- ▷ virkeligheden er historisk, og fortiden virker i nuti- den både på individuelt og kollektivt plan

Mange andre antagelser kunne anføres, men det er ikke stedet her. Talrige sociologer, antropologer, historikere og andre humanister tænker på grundlag af disse anta- gelser. *Praktiske Grunde* er et tidsskrift for dem.

Det er vores håb, at *Praktiske Grunde* kan fungere som et videnskabeligt værksted, hvor ideer kan udvik- les og få respons. Eksperimentelle fremstillingsformer og kommentarer er derfor meget velkomne – ligesom man er meget velkommen til at henvende sig til redak- tionen for at høre om ens ideer til artikler har interesse.

Opstarten af et nyt forskningstidsskrift støder imid- lertid på nuværende tidspunkt sammen med to uafkla- rede forandringsprocesser. Den ene angår politiske ønsker om at sammenkæde forskningspublicering og - finansiering. Den anden vedrører diskussionen af fri adgang (open access) til forskningsresultater.

Hvad det sidste angår, vil *Praktiske Grunde* ligesom Hexis' nyhedsbrev være frit tilgængelig for alle med adgang til internettet. Og det problem med finansiering af open access-tidsskrifter, som nogle har talt om, eksis- terer ikke for os: Opretholdelsen af vores hjemmeside koster kun et mindre beløb. Det gør *Praktiske Grunde* uafhængig af statslig eller profitorienteret finansiering.

Med hensyn til de politiske ønsker om at lade forskningsfinansiering hænge sammen med forsknings- produktion er tingene i skrivende stund uafklarede. Det synes at være klart, at noget sådant vil blive gennem- ført; men måden er endnu ikke besluttet. Hvis den føl- ger den "norske model", hvor målepunktet for en diffe- rentiering af forskningskvalitet er "publiseringskana- len", er det en smule uklart, hvor *Praktiske Grunde* vil placere sig i landskabet. Det er ikke vores ambition for nuværende at skabe et internationalt tidsskrift, selv om vi gerne vil publicere tekster på norsk, svensk eller en- gelsk. Vi vil praktisere en form for "fagfelle-vurdering", som nordmændene siger, men ikke i første omgang som dobbelt blindt *peer review*; det kan måske være en langsigtet målsætning. Det skulle dermed efter den norske model være meriterende at publicere i det, om end i mindre grad end *Theory and Society* og den slags. Og netop ønsket om at skabe et forum, hvori det er meriterende at publicere, er også en bevæggrund for opgraderingen til tidsskriftet *Praktiske Grunde*.